

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/३०
दिनांक ०८-०३-२०११

१ श्री. रमाकांत अमृतलाल उपाचार्य,
६०, आधार नगर, वलवाडी शिवार,
देवपूर, ता.जि.धुळे : अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
संशोधन अधिकारी,
अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
नाशिक. : प्रतिवादी : उपस्थित

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक,
अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
नाशिक. : उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १९/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले द्वितीय अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ४-१२-२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा उपसंचालक अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नाशिक यांचेकडून श्री रामकृष्ण नामदेव ठाकूर यांच्या फाईलीची छायांकित प्रतीची मागणी केली. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. ६/१/२०१ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती नाशिक यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा संशोधन अधिकारी, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नाशिक यांनी असा युक्तीवाद केला की, सदर प्रकरण नंदूरबारशी म्हणजे त्यावेळच्या धुळे जिल्हयाशी संबंधित असल्याने त्या प्रकरणाची नस्ती सहायुक्त अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नंदूरबार यांचेकडे हस्तांतरण झालेली असल्याने ते

अपिलार्थीना माहिती वेळेत पुरवू शकले नाहीत. प्रथम अपिलावर दि.४/२/२०१० रोजी सुनावणी घेण्यात येऊन अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती नाशिक यांनी त्यांचे पत्र दि. ४/२/२०१० नुसार अपिलार्थी यांना असे कळविले की, जन माहिती अधिकारी यांना १५ दिवसात माहिती देणेबाबत सुचीत केले आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असाही खुलासा केला की, प्रथम अपिलाची सुनावणीनंतर त्यांचे पत्र दि. १७/२/२०१० नुसार सह आयुक्त अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती नंदूरबार यांना विषयांकित नस्ती उपलब्ध करून देणेबाबतचे पत्र दिले व नस्ती प्राप्त झाल्यानंतर अर्जदारास माहिती उपलब्ध करून देता येईल असे कळविले व या पत्राची प्रत अपिलार्थीस देण्यात आली. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असे सांगितले की, सह आयुक्त नंदूरबार यांचेकडून त्यांचे पत्र दि. ४/३/२०११ नुसार मूळ संचिका प्राप्त झाली आहे. नंदूरबार कार्यालयाकडून संचिका गहाळ झाली असल्याने / दरम्यानच्या काळात संचिका उपलब्ध न झाल्याने माहिती देण्यास विलंब झाला आहे. अपिलीय अधिकारी यांच्या सुचनेनुसार नस्तीचा शोध घेण्याच्या दृष्टीने नंदूरबार समितीकडे वर्ग करण्यात आलेल्या नस्त्यांची यादी तपासण्यात आली. दरम्यानच्या काळात सदर नस्ती नंदूरबार समितीमध्ये आढळून आली नाही. परंतु नंदूरबार समितीने मूळ नस्तीचा कसून शोध घेऊन आता नस्ती पाठविली असल्याने आज रोजी अपिलार्थीस सदर नस्तीची झेरॉक्स प्रत पुरविण्यात येत आहे. आज सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी यांनी त्यांना नस्ती प्राप्त झाल्याचे लिहून दिले आहे व माहिती मिळाल्यामुळे त्यांची काही तक्रार नाही असेही लिहून दिले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पहाता, या प्रकरणी असे दिसून येते की, संबंधित मूळ नस्तीचा शोध घेण्यास सह आयुक्त, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नंदूरबार यांनी बराच विलंब केलेला आहे. माहिती आयोगाने सुनावणीसाठी नोटीस दिल्यानंतर संबंधित मूळ नस्ती मिळाल्याचे अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती नंदूरबार यांनी कळविले आहे. या प्रकरणी सुनावणी लावल्यानंतर नस्ती प्राप्त होऊन अपिलार्थी यांना माहिती मिळाली ही चांगली गोष्ट आहे. तथापि नस्ती शोधण्यासाठी यापूर्वीच कसून शोध घेतला असता तर अपिलार्थीना वेळीच माहिती देणे शक्य झाले असते. तरी सह आयुक्त, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नंदूरबार यांना या प्रकरणी केलेल्या विलंबाबाबत व त्यांनी अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केल्याने त्यांच्यावर यथायोग्य कारवाई करण्यासाठी आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांना शिफारस करण्यात येत आहे. यासाठी या निर्णयाची एक प्रत आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांना देण्यात यावी.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर व अपिलार्थी यांना माहिती प्राप्त झाल्यामुळे व त्यांची काही तक्रार नसल्याने आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक ३०/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

०८/०३/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. रमाकांत अमृतलाल उपाचार्य, ६०, आधार नगर, वलवाडी शिवार, देवपूर, ता.जि.धुळे
- २ जन माहिती अधिकारी तथा संशोधन अधिकारी, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/३४
दिनांक ०८-०३-२०११

१ श्री. तुकाराम तोताराम पवार,
मु.पो.पढावद, ता.शिंदखेडा, जि.धुळे.

: अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
पुरवठा निरीक्षण अधिकारी,
तहसिल कार्यालय, शिंदखेडा, जि.धुळे

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार
शिंदखेडा तहसिल कार्यालय,
शिंदखेडा, जि.धुळे

: प्रतिवादी : उपस्थित

: उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १९/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २०/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा पुरवठा निरीक्षण अधिकारी, तहसिलदार कार्यालय शिंदखेडा यांचेकडून आयोगाचे अपील क्र. ४७६/०८ च्या (दि. १/९/२००७ रोजीच्या मूळ अर्जावरील) आदेशावर झालेल्या कार्यवाही बाबत ८ मुद्यांद्वारे माहिती मागितली आहे. मागितलेली काही माहिती प्रश्नार्थक स्वरूपाची आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. ८/१२/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार शिंदखेडा यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा पुरवठा निरीक्षण अधिकारी व अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार शिंदखेडा यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीनी त्यांच्या दि. २०/१०/२००९ च्या मूळ माहिती मागविल्याच्या अर्जात दंड वसुली संदर्भात विविध प्रश्न विचारलेले आहेत. माहितीचा अधिकार अधिनियमामधील तरतूदीनुसार प्रश्नांना उत्तरे देणे/अभिप्राय देणे अपेक्षित नाही. तथापि दंड वसुली बाबतची कार्यवाही कोषागार अधिकाऱ्यांकडून होत

असल्याने त्याबाबतची अंतिम माहिती मिळवून ती अपिलार्थीना पुरविली आहे. अपील क्र.४७६/०८ च्या आयोगाच्या आदेशाप्रमाणे मागितलेली माहिती १ महिन्याच्या आत द्यावयाची होती. परंतु दंड वसुलीची कार्यवाही पूर्ण झालेली नसल्याने दंड वसुली पूर्ण झालेनंतर दि. ४/३/२०११ चे पत्रानुसार माहिती पुरविली आहे. तत्कालिन जन माहिती अधिकारी, एम.वाय.पाटील हे सेवानिवृत्त झाले आहेत. तहसिलदार यांनी सांगितले की, तहसिलदार शिंदखेडा यांनी त्यांचे पत्र दि. ४/३/२०११ नुसार आतापर्यंतच्या विविध पत्रव्यवहाराचा संदर्भ देऊन या प्रकरणी अपिलार्थी यांना वेळोवेळी कळविल्याचे सांगितले. त्यांनी पुढे असेही सांगितले की, जिल्हा कोषागार अधिकारी धुळे यांचेकडून वसुली बाबत माहिती मागितली होती व ती त्यांना दि. ४/३/२०११ च्या पत्रानुसार मिळाली. त्यानुसार दरमहा अदा केल्या जाणाऱ्या मासिक निवृत्ती वेतनातून माहे जुलै २०१० ते माहे नोव्हेंबर २०१० या कालावधीत एकूण रुपये २०,०००/- रक्कम कपात करण्यात आली असून उर्वरित रक्कम रुपये ५०००/- दि. ४/३/२०११ रोजी शासन लेख्याखाली जमा करण्यात आली आहे. अशाप्रकारे रुपये २५,०००/- इतक्या रक्कमेची वसुली करण्यात आल्याचे कोषागार कार्यालयाने प्रमाणित केले आहे. उत्तरवादी यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, द्वितीय अपील क्र.४७६/०८ च्या आयोगाच्या आदेशाप्रमाणे अपिलार्थीना सर्व माहिती पुरविण्यात आली आहे.

अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, त्यांच्या दि.२०/१०/२००९ च्या माहिती अधिकाराच्या अर्जाला "याचा खुलासा मा.मुख्य माहिती आयुक्त यांना करण्यात आलेला आहे". असे मोघम उत्तर दिले व त्यांनी सगळीकडे वेळोवेळी पाठपुरावा केला म्हणून दंड वसुलीची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे. अपिलार्थी यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अपील क्र.४७६/०८ प्रकरणी त्यांना पुरविलेल्या बी.पी.एल. शिधापत्रिकेची यादी व इतर माहिती ही रेशनिंग दुकानदारांकडून घेऊन पुरविण्यात आली आहे. बी.पी.एल.शिधापत्रिकेची यादी सांक्षाकित केलेली नाही. तहसिलदार यांनी ही बी.पी.एल. शिधापत्रिकेची यादी साक्षाकित करून देण्याचे मान्य केले तसेच त्यांनी पुढे असाही खुलासा केला की, जरी माहिती रेशनिंग दुकानदारांकडून घेऊन पुरविली असली तरी ती तपासली असून त्यांच्या कार्यालयाच्या रेकॉर्डप्रमाणे ती योग्य आहे. जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान पुरवठा निरीक्षण अधिकारी शिंदखेडा यांनी असा खुलासा केला की, अपील क्र. ४७६/०८ बाबत मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दिलेला रुपये २५,०००/- च्या दंडाचा आदेश पुर्वविलोकित करणेबाबत आयोगास पत्र दिनांक ०३/०६/२००९ नुसार विनंती

करण्यात आलेली होती. त्यामुळे त्यांनी अपिलार्थीच्या मूळ आदेशानुसार अर्जास पत्र दि. १८/११/२००९ रोजीच्या पत्रानुसार तसे कळविले होते. तथापि मा.मुख्य राज्य माहिती आयुक्त यांचेकडून फेर आदेश प्राप्त आदेशाप्रमाणे झाल्याने, मूळ दंड वसुलीची कार्यवाही आता पूर्ण करण्यात आली आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, तसेच अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीना आयोगाच्या आदेशाप्रमाणे माहिती पुरविली आहे. पण विलंबाने माहिती पुरविली आहे. मा.मुख्य माहिती आयुक्त यांचे आदेशाप्रमाणे विहीत वेळेत माहिती पुरविली नसल्याने तत्कालिन जन माहिती अधिकारी कार्यवाहीस पात्र होतात. तथापि जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन पुरवठा निरीक्षण अधिकारी सेवानिवृत्त झाले असल्याने त्यांचेवर कारवाई प्रस्तावित नाही. जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान पुरवठा निरीक्षण अधिकारी यांना असे आदेशित करण्यात येते की, अपिलार्थीच्या दिनांक २०/१०/२००९ च्या मूळ अर्जाला अनुसरुन मुद्येनिहाय माहिती (जन माहिती अधिकारी यांचे अपेक्षिलेले अभिप्राय/स्पष्टीकरणे वगळून) हे आदेश प्राप्त होताच त्यांना ८ दिवसात रजिस्टर पोस्टाने विनामूल्य पाठवावी. तसेच जी माहिती सांक्षाकित करून द्यावयाची राहिली आहे ती साक्षाकित करून द्यावी.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक ३४/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक ०८/०३/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. तुकाराम तोताराम पवार, मु.पो.पढावद, ता.शिंदखेडा, जि.धुळे
- २ जन माहिती अधिकारी तथा पुरवठा निरीक्षण अधिकारी, तहसिल कार्यालय, शिंदखेडा, जि.धुळे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार शिंदखेडा, तहसिल कार्यालय शिंदखेडा, जि.धुळे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/ ५०
निर्णय दिनांक ८- ३-२०११

१ श्रीमती सुवर्णा दत्तात्रय शेकटकर : अपिलार्थी : उपस्थित
रा.भराड गल्ली, नेहरू मार्केट मागे, अहमदनगर

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
नगररचनाकार/वसूली अधिक्षक/
शहर अभियंता, अतिक्रमण निर्मूलन विभाग प्रमुख,
अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
उपायुक्त (सा.),
अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २६/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि. १२/११/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी तथा नगररचनाकार, महानगरपालिका, अहमदनगर यांचेकडे महानगरपालिका अस्तित्वात आल्यापासुन ते अर्ज करे पर्यंतच्या तारखेपावेतो अतिक्रमण विभागाने नविन अनाधिकृत नियमबाबू बांधकामाबाबत जी कार्यवाही केली, त्या प्रकरणांच्या संपूर्ण संचीकेच्या कागदपत्रांच्या छाया प्रती, महानगरपालिका हद्दीत बसविलेल्या पुतळ्या भोवतीचे सुशोभीकरण बाबतची माहिती इत्यादी एकूण ५ मुद्यांद्वारे माहिती मागीतलेली आहे. प्राप्त माहितीने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. ८/१/२०१० नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका यांचेकडे प्रथम अपील अर्ज दाखल केला. यामध्ये त्यांनी अपीलाची कारणे अशी नमूद केली की, नगररचनाकार यांनी मुद्दा क्र. १ ची माहिती दिली नाही तसेच शहर अभियंता यांनी मुद्दा क्र. ३ ची माहिती अपूर्ण दिली, मुदतीत

दिली नाही व सहायक मुल्य निर्धारक कर संकलक अधिकारी यांनी मुद्दा क्र. ४ ची माहिती अपूर्ण दिली या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका यांनी दि. २८/१/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन असे आदेश पारीत केले की, अपिलार्थी यांनी अपेक्षिलेल्या मुद्दा क्र. १ च्या माहिती बाबत अतिक्रमण विभागाने आदेश मिळाल्यापासून सात दिवसामध्ये अनाधिकृत बांधकामा बाबतची माहिती अर्जदारास विनामूल्य द्यावी तसेच मुद्दा क्र. ३ व ४ बाबत कार्यवाहीचे आदेश दिले. अपिलाच्या निर्णयात सविस्तर विवेचन दिले आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी हया उपस्थित आहेत, त्यांनी असा युक्तीवाद केला की, मुद्दा क्र. १ ची माहिती त्यांना अपूर्ण मिळालेली आहे. अतिक्रमणबाबत ज्या नोटीसा दिल्या त्यांच्या प्रती त्यांना प्राप्त झाल्या आहेत. तथापि संचीकाच्या प्रती मिळाल्या नाहीत. अपिलार्थी यांनी असाही युक्तीवाद केला की, ज्या नोटीसेसच्या छायांकित प्रती त्यांना मिळालेल्या आहेत त्यापैकी काही अर्धवट व अस्पष्ट आहेत. जन माहिती अधिकारी तथा अतिक्रमण विभाग प्रमुख, महानगरपालिका अहमदनगर यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी यांनी मागीतलेली माहिती विस्तृत प्रमाणात आहे. अपिलार्थीचे पाच मुद्दे विविध विभागाशी संबंधीत आहेत. त्यांनी महानगरपालिका स्थापन झालेल्या दिवसापासूनची अतिक्रमणाची माहिती मागीतलेली आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी असाही युक्तीवाद केला की, मुद्दा क्र.१ ची अपेक्षितलेली माहिती महानगरपालिका अस्तीत्वात आल्यापासूनची आणि अत्यंत विस्तृत स्वरूपाची असल्याने, ती संकलीत करण्यासाठी व संस्करण करण्यासाठी एक महिन्याचा कालावधी लागणार आहे असे अपिलार्थीना पत्र दिनांक ११/१२/२००९ नुसार कळविले. त्यांनी हया पत्रात असेही कळविल्याचे सांगितले की, यासाठी मोठ्या प्रमाणात मनुष्यबळ खर्च होणार आहे व शुल्क ठरविण्यासाठी एक महिन्याचा कालावधी लागणार आहे. प्रथम अपीलाच्या सुनावणी नंतर अपिलाचा आदेश दिनांक ०८/१२/२०१० रोजी प्राप्त झाल्यानंतर त्यांचे पत्र दिनांक १५/०२/२०१० नुसार अपिलार्थी यांना ८९८ नोटीसेसच्या प्रती विनामूल्य पुरविल्या आहेत. अपीलाचा निर्णय प्राप्त होताच सात दिवसात माहिती पुरविली असल्याने प्रथम अपीलाच्या निर्णयानुसार कार्यवाही केलेली आहे. त्यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, सर्व संचीका अपिलार्थी यांना अवलोकनासाठी उपलब्ध करून देण्यात येतील व तदनंतर त्यांनी निवडलेल्या कागदपत्रांच्या छायांकित प्रती त्यांना पुरविण्यात येतील. जन माहिती

अधिकारी यांनी पुढे असेही सांगितले की, माहिती मिळण्यासाठी एकूण ७१ अर्ज केले आहेत व त्यांची यादी सादर केली. उपायुक्त यांना असेही आढळून आले आहे की, अपिलार्थीनी केलेल्या काही अर्जातील माहिती विस्तृत स्वरूपाची असते. संबंधीत विभाग प्रमुखांनी माहिती दिल्यानंतरही बहुतेक वेळा त्यांचे समाधान झाले नसल्याचे दिसून येते. त्यामुळे बहुतेक अर्जाबाबत पुढे प्रथम, द्वितीय अपिले होतात. अशा वारंवार होणा-या अपिलांमुळे महानगरपालिका यंत्रणेचा वेळ व श्रम खर्ची पडतात.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता जन माहिती अधिकारी तथा अतिक्रमण विभाग प्रमुख, अहमदनगर महानगरपालिका यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, अपिलार्थी यांना माहितीच्या अवलोकनासाठी अतिक्रमण संबंधीत/मुद्दा क्र. १ शी संबंधीत सर्व संचीका दि. १०/३/२०११ पासून उपलब्ध करून द्याव्यात व अपिलार्थी यांनी मागणी केलेल्या कागदपत्रांच्या छायांकित प्रती त्यांना विनामूल्य उपलब्ध करून द्याव्यात. माहिती ही विस्तृत स्वरूपात असल्याने ती पाहण्यासाठी जो कालावधी लागेल तेवढ्या कालावधीसाठी माहिती पाहण्यासाठी उपलब्ध करून द्यावी. अपिलार्थी यांनी दि. १०/३/२०११ पासून माहितीच्या अवलोकनासाठी महानगरपालिकेत उपस्थित राहण्याचे मान्य केले आहे. तसेच जन माहिती अधिकारी यांनी माहितीचे अवलोकनानंतर त्यांनी मागीतलेल्या नोटीसीच्या सुस्पष्ट छायांकित प्रती पुरवाव्यात असे आदेशीत करण्यात येत आहे.

अपिलार्थी यांनी त्यांचे लेखी निवेदन दाखल केलेले आहे व राज्य माहिती आयुक्त यांनी इतर दोन प्रकरणात शिस्तभंगाची कार्यवाही केली तशी कार्यवाही या प्रकरणातही करावी अशी त्यांची अपेक्षा दिसून आली. तथापि प्रत्येक प्रकरण वेगवेगळे असल्याने त्या त्या प्रकरणाच्या गुणवत्तेवर निर्णय दिला जातो असे त्यांना स्पष्ट करण्यात आले.

या प्रकरणी मुद्दा क्र. १ बाबत, विभाग प्रमुख, अनाधिकृत बांधकाम नियंत्रण विभाग यांनी अपिलार्थी यांना त्यांचे पत्र दि. ११/१२/२००९ नुसार अधिनियमातील तरतूदीनुसार विहीत वेळेत उत्तर दिले आहे/माहितीबाबत कळविले आहे. माहिती विस्तृत स्वरूपात असल्याने ती संकलीत करून देणे व शुल्क ठरविणे यास मोठा कालावधी लागणार आहे असे कळविले आहे. जन माहिती

अधिकारी यांच्या एकंदर युक्तीवादावरून असे दिसून येते की, माहिती देण्यास टाळाटाळ करण्याचा उद्देश नाही त्यामुळे अपीलार्थीची शिस्तभंगाची विनंती मान्य होण्यासारखी नाही.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वर्भूमीवर अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.५०/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

०८/०३/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्रीमती सुवर्णा दत्तात्रय शेकटकर, रा.भराडगल्ली, नेहरू मार्केट मागे, अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा नगररचनाकार/वसूली अधिक्षक/शहर अभियंता, अतिक्रमण निर्मूलन विभाग प्रमुख, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त (सा.), अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/३७
दिनांक ०८/०३/२०११

१ श्री. श्रीराम बाबुराव पिसाळ : अपिलार्थी : उपस्थित
३६ अ, "शिवम" अयोध्या नगरी,
श्रीराम चौक, वसंत टेकडी, अहमदनगर.

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : प्रतिनिधी
कार्यालय अधिकारी,
जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे.
उपसंचालक, भूमी अभिलेख संलग्न,
जमाबंदी आयुक्त (भूमापन), पुणे.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २३/३/२०१० रोजी दाखल केलेले (पुणे आयोगाकडे दाखल दि.०५/०८/२००८) अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक १२/०१/२००८ नुसार (दिनांक १६/०१/२००८ रोजी प्राप्त) जन माहिती अधिकारी, सचिव व विशेष कार्य अधिकारी (अपिले), महसूल व वन विभाग यांचे कार्यालय, मुंबई यांचेकडून सचिव व विशेष कार्य अधिकारी (अपिले), महसूल व वन विभाग यांनी २८ मे २००३ रोजी दिलेल्या आदेशाच्या अंमलबजावणीबाबत किती कालवधीत कार्यवाही होईल याबाबत तीन मुद्यांद्वारे माहिती मागितली आहे. जन माहिती अधिकारी यांचे मुदतवाढीचे पत्रानुसार १ महिना वाट पाहून माहिती दिली नाही असे कारण नमूद करून अपिलार्थीनी त्यांचा अर्ज दिनांक २०/०५/२००८ नुसार जन अपिलीय अधिकारी जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक, भूमी अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

अपिलार्थी यांनी आज सुनावणीच्या वेळी असा युक्तीवाद केला की, त्यांना कळविलेली माहिती मान्य नाही. तसेच विलंबाने माहिती मिळाली आहे. जन अपिलीय अधिका-याने, प्रथम अपिलाच्या निर्णयात काढलेले अनुमान चुकीचे आहे, कारण त्यांनी मागितलेली कोणतीही माहिती प्रश्नार्थक स्वरूपाची नाही व निर्णयात नमूद कलेले कलम चुकीचे आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी जिल्हा अधिक्षक, भूमी अभिलेख, बीड यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीचा अर्ज सचिव, महसूल व वन विभाग यांच्या कार्यालयात प्राप्त इ आल्यानंतर माहिती अधिकारी तथा अवर सचिव, महसूल व वन विभाग यांच्याकडील पत्र दिनांक २९/०१/२००८ नुसार जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांच्याकडे पाठविण्यात आला. कार्यालय अधिक्षक, एकत्रिकरण जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १९/०३/२००८ नुसार अपिलार्थीना माहिती पुरविणेकामी एक महिन्याची मुदतवाढ मिळण्यासाठी विनंती केली. हा शासनाकडून प्राप्त झालेला माहिती मागण्याबाबतचा अर्ज कार्यालय अधिक्षक तथा माहिती अधिकारी, जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २२/०२/२००८ नुसार त्यांच्या कार्यालया अंतर्गत संबंधित संकलनाकडे पाठविला व उपसंचालक भूमी अभिलेख औरंगाबाद यांचेकडे दिनांक ०१/०३/२००८ रोजी पाठविला. तदूनंतर माहिती अधिकारी तथा कार्यालय अधिक्षक, उपसंचालक भूमी अभिलेख, औरंगाबाद यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २९/०३/२००८ नुसार अपिलार्थी यांना माहिती पुरविली. यामध्ये त्यांनी कळविले की, अर्धन्यायीक प्रकरणे निश्चित कालावधीत निकाली करणेबाबत नियम नाही. जिल्हा अधिक्षक भूमी अभिलेख बीड यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीनी चुकीच्या प्राधिकरणाकडे माहिती मागविण्याचा अर्ज पाठविल्याने तो मंत्रालयाकडून, पुणे जमाबंदी आयुक्त (भूमापन) यांचेमार्फत, योग्य त्या प्राधिकरणाकडे उपसंचालक भूमी अभिलेख कार्यालयाकडे पोहोचण्यास विलंब झाला. अशा परिस्थितीत माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ करण्याचा कोणताही गैरहेतू नाही. अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीनी विचारलेले प्रकरण अर्धन्यायीक स्वरूपाचे आहे त्यामुळे संबंधीतांना सुनावणीची संधी देऊन त्यावर निर्णय घ्यावयाचा असल्याने सचिवांच्या दिनांक २८/०३/२००३ च्या आदेशावर कार्यवाही करण्यास विलंब झाला असे म्हणता येणार नाही.

अपिलीय अधिकारी यांच्या प्रतिनिधींनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी यांच्या प्रथम अपिलावर अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक, भूमी अभिलेख संलग्न जमाबंदी आयुक्त

(भूमापन) पुणे यांनी दिनांक २६/०६/२००८ रोजी सुनावणी घेऊन त्यांचे पत्र दिनांक ०७/०७/२००८ नुसार आदेश पारित केले.

अपिलार्थी यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, प्रथम अपील आदेशात नमूद केलेप्रमाणे जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांनी कोणतीही माहिती पुरविलेली नाही. जन अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी तथा जिल्हा अधिक्षक, भूमी अभिलेख, बीड यांनी असा युक्तीवाद केला की, जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांच्या आदेशावरुन उपसंचालक, भूमी अभिलेख, औरंगाबाद कार्यालयाने अपिलार्थीना माहिती पुरविली आहे. तसेच अर्धच्यायीक प्रकरणे निकाली करणेबाबत निश्चित कालावधी नमूद नाही असेही त्यांनी सांगितले. तसेच अपिलार्थीनी मूळ अर्ज सचिव महसूल व वन विभाग यांच्याकडे केला असल्यामुळे तो त्यांच्याकडून खाली प्राप्त झाल्यानंतर कार्यवाही करण्यात आली आहे. त्यामुळे या प्रकरणी विलंब झाला असे म्हणता येणार नाही. तसेच त्यांनी पुढे असे सांगितले की, अपिलार्थी यांनी त्यांच्या मूळ माहितीच्या अर्जामध्ये उल्लेख केलेल्या दिनांक २८ मे २००३ च्या आदेशाच्या अंमलबजावणीबाबत कार्यवाही पूर्ण झाली आहे. अंमलबजावणी झालेची बाब अपिलार्थीनी मान्य केली. तसेच अपिलार्थीनी हा निर्णय त्यांच्या विरोधात दिल्याचे सांगितले. जन अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी यांनी असा युक्तीवाद केला की, हा जमिनीचा एकत्रिकरणाच्या प्रकरणाचा निर्णय त्यांना मान्य नसल्यास ते एम.एल.आर.सी.,१९६६ चे कलम २५७ खाली शासनाकडे रिहीजन अऱ्प्लीकेशन दाखल करू शकतात. ही बाब अपिलार्थीच्या निर्दर्शनास आणली असता त्यांनी तसे रिहीजन अऱ्प्लीकेशन केल्याचे सांगितले. म्हणजे अपिलार्थी यांचेकडून त्यांचे मूळ गा-हाण्याबाबत स्वतंत्रपणे कार्यवाही चालू आहे असे दिसून येते.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीना माहिती देण्यामध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी टाळाटाळ केली आहे असे म्हणता येणार नाही. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक यांनी आदेशाच्या अनुमानात असे नमूद केले आहे की, प्रश्नार्थक स्वरूपाची माहिती देणे अभिप्रेत नाही तथापि आदेशात नमूद केले आहे की, जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांनी माहिती पुरविली आहे. असे दिसून येते की, अनुमान व आदेश हे एकमेकास विसंगत आहेत. अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक भूमी अभिलेख संलग्न जमाबंदी आयुक्त (भूमापन), पुणे (श्री.संभाजी शिंदे) यांनी

काळजीपूर्वक निर्णय दिलेला नाही त्यामुळे भविष्यात अपील प्रकरणी निर्णय देतांना सतर्क रहावे/काळजीपूर्वक निर्णय घ्यावा असे त्यांना आदेशित करण्यात येत आहे. तसेच प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी निर्णयात नमूद केल्याप्रमाणे जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांनी माहिती पुरविली नसली तरी ती वर नमूद केलेप्रमाणे कार्यालय अधिक्षक, उपसंचालक भूमी अभिलेख, औरंगाबाद यांनी पुरविली आहे.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक ३७/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

०८/०३/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. श्रीराम बाबुराव पिसाळ, ३६ अ, "शिवम" अयोध्या नगरी, श्रीराम चौक, वसंत टेकडी, अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा कार्यालय अधिक्षक, आस्था.३, जमाबंदी आयुक्त कार्यालय, पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपसंचालक, भूमी अभिलेख संलग्न, जमाबंदी आयुक्त (भूमापन), पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/ ४७/२०१०
निर्णय दिनांक ८- ३-२०११

१ श्री. सांबरे निलेश श्रीकृष्ण : अपिलार्थी : अनुपस्थित
रा.उंबरी बाळापुर, पो. आश्वि बु.,
ता.संगमनेर, जि. अहमदनगर.

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
अधिक्षक (शिक्षण), पंचायत समिती,
संगमनेर, जि.अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : प्रतिनिधी
गटशिक्षणाशिकारी, पंचायत समिती,
संगमनेर, जि. अहमदनगर. उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २२/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. ३०/१२/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा अधिक्षक (शिक्षण), पंचायत समिती, संगमनेर यांचेकडून तत्कालीन सेवा निवृत्त मुख्यध्यापिका श्रीमती सांबरे या सेवानिवृत्त झाल्याने त्यांचेवर कारवाई करता येत नाही याच्या प्रित्यर्थं शिक्षण खात्याच्या कायद्यातील नियमाची प्रत तसेच पंचायत समितीच्या दिनांक २२/१२/२००८ च्या पत्रातील संदर्भ क्र. ४ ची प्रत ही माहिती मागीतली आहे. माहिती प्राप्त न इ आल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. ८/२/२०१० नुसार अपिलीय अधिकारी तथा गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, संगमनेर यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालीन अधिक्षक, पंचायत समिती, संगमनेर (जुलै २००९ पर्यंतचे) यांनी असा खुलासा केले की, पंचायत समिती, संगमनेर यांनी पत्र दि. २२/१२/२००८ नुसार अपिलार्थीच्या दि. १९/११/२००८ च्या मूळ माहिती अर्जास जे उत्तर दिले आहे त्या पत्राच्या संदर्भ क्र. ४ बाबत त्यांनी आता या नवीन अर्जाद्वारे माहिती मागीतली आहे. तसेच तत्कालीन मुख्यध्यापिका श्रीमती सांबरे ह्या दि. ३१/५/२००६ रोजी सेवानिवृत्त झाल्या आहेत, त्यामुळे महाराष्ट्र नागरी सेवानिवृत्ती वेतन नियम १९८२ मधील नियम २७ (२) (बी) नुसार त्यांना सेवानिवृत्त होऊन चार

वर्षापेक्षा जास्त कालावधी झाला असल्याने त्यांचेवर कारवाई करता येत नाही. तथापि अपिलार्थीच्या दि. ३०/१२/२००९ च्या अर्जास जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन विस्तार अधिकारी (शिक्षण), पंचायत समिती, संगमनेर यांनी उत्तर दिलेले नाही हे मान्य केले. तसेच अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिरींधी असा खुलासा केला की, अपिलार्थीचे प्रथम अपील अर्जाची सुनावणी दि. १२/४/२०१० रोजी निश्चित करण्यात आली व अपिलीय अधिकारी तथा गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, संगमनेर यांनी पत्र दि. १५/४/२०१० नुसार अपिलार्थी यांना कळविले की, ते गैरहजर असल्याने अपील निकाली काढण्यात येत आहे. या प्रकरणी सुनावणीचे आदेश काढण्यात आले नसल्याचे अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधीने सुनावणी दरम्यान मान्य केले.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (शिक्षण) , पंचायत समिती, संगमनेर (श्री.डी.डी.वाघचौरे) यांनी अपिलार्थीचे मूळ अर्जास उत्तर दिलेले नाही अशा प्रकारे त्यांनी अधिनियमातील कलम ७ (१) चे उल्लंघन केलेने ते अधिनियमातील कलम २०(१) नुसार रु. २५,०००/- च्या शास्तीस पात्र होत आहेत. त्यामुळे त्यांचेवर रु. २५,०००/- ची शास्ती का लादण्यात येऊ नये या बाबतचा खुलासा हे आदेश प्राप्त होताच ३० दिवसात थेट आयोगाकडे सादर करावा. विहीत मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काही म्हणणे नाही असे गृहीत धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, संगमनेर यांनी अपीलाच्या सुनावणी नंतर सर्विस्तर कारणमिमांसा नमूद करून आदेश निर्गमीत केले नाहीत त्यामुळे त्यांनी अधिनियम कलम १९(१) चे उल्लंघन केले आहे तसेच अपिलार्थी गैरहजर राहीले हे कारण अपील निकाली काढणेसाठी योग्य नाही. त्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, संगमनेर यांना समज देण्यात यावी. जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान विस्तार अधिकारी (शिक्षण), पंचायत समिती, संगमनेर यांना असा आदेश देण्यात येतो की, अपिलार्थीनी मूळ अर्जात मागणी केलेली माहिती त्यांना हे आदेश प्राप्त झाल्यापासून पाच दिवसात रजिस्टर पोस्टाने विनामूल्य पुरवावी.

उपरोक्त विवेचनाच्या प्रार्श्वभूमीवर अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील मान्य करण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.४७/२०१० मान्य करण्यात येत आहे.

- १) जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान विस्तार अधिकारी (शिक्षण), पंचायत समिती, संगमनेर यांनी अपिलार्थीनी मूळ अर्जात मागणी केलेली माहिती त्यांना रजिस्टर पोस्टाने पाच दिवसात विनामूल्य पुरवावी.
- २) जन माहिती अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (शिक्षण), पंचायत समिती यांनी अपिलार्थी यांना मूळ अर्जाद्वारे मागीतलेली माहिती न पुरवुन अधिनियमातील कलम ७(१) चे उल्लंघन केले असल्याने त्यांचेवर अधिनियमातील कलम २० (१) नुसार रु. २५,०००/- ची शास्ती का लादण्यात येऊ नये याबाबतचा खुलासा त्यांनी हे आदेश प्राप्त होताच ३० दिवसात थेट आयोगाकडे सादर करावा. विहीत मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काही म्हणणे नाही असे गृहीत धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

नाशिक

दिनांक

०८-०३-२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री.सांबरे निलेश श्रीकृष्ण, रा.उंबरी बाळापुर, पो.आश्वी बु. ता.संगमनेर, जि.अहमदनगर
- २ जन माहिती अधिकारी तथा अधिकारी (शिक्षण), पंचायत समिती, संगमनेर, जि.अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, संगमनेर, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/५३/२०१०,
५४/२०१० व ५५/२०१०
दिनांक ०८-०३-२०११

१ श्रीमती रत्नमाला सुरेश बोरसे,
स्मृती हौसिंग सोसायटी, आगकर मळा,
स्टेशनरोड, अहमदनगर.

: अपिलार्थी : उपस्थित

१ जन माहिती अधिकारी तथा
सहायक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी,
औरंगाबाद.

: प्रतिवादी : उपस्थित

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
उपायुक्त (प्रशासन) दुग्धव्यवसाय विकास विभाग,
वरळी, मुंबई.

निर्णय

सीआर - ५३

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २९/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी त्यांचा मूळ अर्ज दिनांक १४/१२/२००९ नुसार सहायक माहिती अधिकारी, प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी यांचे कार्यालय, औरंगाबाद यांचेकडून अनुकंपा प्रारूप जेष्ठता सूची व शासन निर्णय दि. २३/०४/२००८ नुसार तयार केलेल्या प्रतिक्षा सुचीतील किती उमेदवारांना शासन सेवेत सामावून घेतले ही माहिती बघण्यास मिळण्याची विनंती केली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक १६/१२/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (प्रशासन) दुग्धव्यवसाय विकास विभाग, मुंबई यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित आहेत. त्यांनी त्यांचे लेखी निवेदन दाखल केले व असा युक्तीवाद केला की, तत्कालिन जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयातील माहिती

ते हिवाळी अधिवेशनासाठी गेले आहेत असे सांगून दिनांक १४/१२/२००९ रोजी माहिती बघण्यास दिली नाही. अपिलीय अधिकारी यांनी चुकीचे आदेश दिले आहेत. वेळेत माहिती न दिल्यामुळे कोट्यावधी रुपयांचा भ्रष्टाचार त्या उघड करू शकल्या नाहीत. त्यामुळे अनुकंपा धारकांवर अन्याय झाला आहे. तरी संबंधितांवर दंडात्मक कारवाई करावी. अपिलार्थी दोन वेळेला माहिती बघण्यासाठी कार्यालयात गेल्या त्यावेळेस दिलेले पत्रावर त्यांनी कार्यालयातील लिपीकाची पोहच घेतली आहे. त्या पत्राच्या प्रती सुनावणीच्या वेळी दाखल केल्या आहेत.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान सहाय्यक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, औरंगाबाद यांनी असा युक्तीवाद केला की, तत्कालिन जन माहिती अधिकारी श्री बी. एस. मोरे बदलून गेले आहेत. अपिलार्थीच्या मूळ अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी केव्हा व काय उत्तर दिले तसेच अपिलार्थीना माहिती दाखविली असल्यास त्याबद्दल ते काहीही सांगू शकले नाहीत. एकंदरीत विद्यमान जन माहिती अधिकारी हे कायद्यातील तरतुदीकडे गांभीर्याने पाहत नाहीत असे दिसून आले.

प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्र.) दुग्धव्यवसाय विकास विभाग, वरळी, मुंबई यांनी असा युक्तीवाद केला की, या प्रकरणी त्यांनी दिनांक २२/०२/२०१० रोजी सुनावणी घेतली व त्यांचे पत्र दिनांक २०/३/२०१० नुसार असा आदेश पारीत केला की, अपिलार्थी यांनी पैसे न भरल्याने माहिती देण्यात आली नाही. तरी पैसे भरून हवी असलेली माहिती घेऊन जाण्यास सांगणेबाबत अपिलकार यांना लेखी कळविण्यात यावे व अपील निकाली काढण्यात आले. अपिलीय अधिकारी यांच्या या आदेशावरून जन माहिती अधिकारी यांनी केव्हा व किती पैसे भरण्यास सांगितले हे स्पष्ट होत नाही. तसेच अपिलार्थी यांनी त्यांच्या मूळ अर्जाद्वारे माहिती बघण्यास मागितली असतांना अपिलीय अधिकारी यांच्या आदेशात माहिती घेऊन जाणे बाबतचा उल्लेख आहे. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्र.) यांनी काळजीपूर्वक ओदश पारीत केलेला दिसून येत नाही. त्यांच्या या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबाबत आयुक्त दुग्धव्यवसाय विभाग वरळी, मुंबई नोंद घ्यावी अशी त्यांना शिफारस करण्यात येत आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, विद्यमान जन माहिती अधिकारी अपिलार्थीना माहिती दाखविल्याबाबत खुलासा करू शकले नाहीत किंवा माहिती दाखविल्याचा पुरावा देऊ शकले नाहीत. आता माहिती बघण्यासाठी देण्याची त्यांची तयारी आहे. अपिलार्थी यांनी माहिती बघण्यासाठी येण्याचा दिनांक त्यांना फोन करून नंतर कळविण्यात येईल असे सांगितले. जन माहिती अधिकारी

तथा सहाय्यक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, औरंगाबाद यांना असे आदेशित करण्यात येते की, त्यांनी, अपिलार्थीना त्यांच्या मूळ अर्जात नमूद केलेली माहिती बघण्यासाठी उपलब्ध करून देण्यात द्यावी. जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन सहाय्यक दुग्धव्यवसाय अधिकारी (श्री बी.एस.मोरे) यांनी अपिलार्थीच्या मूळ अर्जास विहित वेळेत प्रतिसाद न देऊन/उत्तर न देऊन/माहिती न दाखवून अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम २० (१) नुसार ते शास्तीस पात्र होत आहेत. तरी त्यांच्यावर रुपये १५,०००/- शास्ती का लादण्यात येऊ नये याबाबतचा खुलासा त्यांनी हे आदेश प्राप्त होताच ३० दिवसात थेट आयोगाकडे सादर करावा. विहीत वेळेत त्यांचा खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काही म्हणणे नाही असे गृहित धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

सीआर - ५४

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २९/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०७/०८/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी औरंगाबाद यांचेकडून, सन २००४ ते २००९ या कालावधीत श्री प्रशांत सुरेश बोरसे यांना अनुकंपावर शासकीय सेवेत सामावून घेणेबाबत केलेल्या पत्रव्यवहाराच्या सत्यप्रती, कार्यालयातील आवक जावक रजिष्टरच्या सत्यप्रती वगैरे एकूण ४ मुद्द्यांद्वारे माहिती मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. २८/१०/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्र.) दुग्धव्यवसाय विकास कार्यालय, मुंबई यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी त्यांचे लेखी निवेदन दाखल केले तसेच असा युक्तीवाद केला की, त्यांना माहिती वेळेत देण्यात आलेली नाही. अपिलाची सुनावणी झाली तेहा माहिती विनामूल्य देण्याचे तोडी आदेश दिले परंतु पाठपुराव्यानंतर तसे लेखी आदेश त्यांनी उशिरा दिले. तसेच अपिलार्थीना अंतिमत: विनाकारण अनावश्यक माहितीच्या अनेक प्रती देऊन शासनाच्या तिजोरीवर भर टाकला. १२ महिने ४ दिवस एवढया विलंबाने ११ ऑगस्ट २०१० रोजी माहिती पाठविली पण ती अपूर्ण आहे. तरी संबंधितांवर दंडात्मक कारवाई करावी. जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान सहाय्यक दुग्धव्यवसाय अधिकारी हे युक्तीवाद करतांना मुद्देसूद माहिती

देऊ शकले नाहीत. त्यांनी संचिकेचा योग्य अभ्यास केला आहे असे दिसून येत नाही. तसेच त्यांनी अपिलार्थीना रक्कम भरण्यास केव्हा कळविले, माहिती केव्हा पुरविली, काय माहिती पुरविली याबाबतची कागदपत्रे ते दाखवू शकले नाहीत. आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, औरंगाबाद यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, तत्कालिन जन माहिती अधिकारी श्री बी.एस.मोरे बदलून गेले आहेत.

अपिलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्रशासन) यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीचा अपील अर्ज दिनांक ०६/०११/२००९ रोजी प्राप्त झाला. अपिलार्थीच्या विनंतीनुसार प्रथम निश्चित केलेली सुनावणीची तारीख (दिनांक ०१/१२/२००९) पुढे ढकलून या प्रकरणी दि. २९/१२/२००९ रोजी सुनावणी घेण्यात आली व त्यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०४/०२/२०१० नुसार असा आदेश दिला की, अपिलकारास १० दिवसात माहिती उपलब्ध करून द्यावी. या आदेशामध्ये सविस्तर विवेचन व कारणमिमांसा नाही. हे आदेश दोन मूळ अर्जाना अनुसरून आहेत. विद्यमान जन माहिती अधिकारी यांनी असा खुलासा केला की, जन अपिलीय अधिकारी यांचे या दिनांक ०४/०२/२०१० च्या आदेशाला अनुसरून सहाय्यक माहिती अधिकारी प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास कार्यालय, औरंगाबाद यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ११/०२/२०१० नुसार अपिलार्थीना माहितीपोटी भरावयाची रक्कम रु. ३१७८/- अशी दुस-यांदा (अपिलार्थीच्या दिनांक १४/१२/२००९ च्या विनंती अर्जानुसार आवकजावक रजिस्टरच्या प्रती वगळून) कळविली. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्रशासन) यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २०/०५/२०१० नुसार (अपिलार्थीच्या दिनांक २५/०२/२०१० च्या निवेदनाला अनुसरून) अर्जदारास माहिती विनामूल्य उपलब्ध करून द्यावी अशी सूचना प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, औरंगाबाद यांना दिली. सहाय्यक माहिती अधिकारी प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी कार्यालय, औरंगाबाद यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १५/०७/२०१० नुसार १६३५ पृष्ठांची माहिती तयार असून ती विनामूल्य घेऊन जाण्यासाठी यावे असे अपिलार्थीना पत्र दिले. तथापि अपिलार्थीच्या दिनांक २३/०७/२०१० च्या विनंती पत्रानुसार ही माहिती रजिस्टर पोस्टाने पाठविली.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, सहाय्यक माहिती अधिकारी प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास कार्यालय, औरंगाबाद यांनी त्यांचे पत्र दि. २२/१/२००९ अन्वये अपिलार्थीना असे कळविले की, रुपये ४७५५०/- या रक्कमेचा भरणा केल्यानंतर माहितीच्या प्रती उपलब्ध करून देण्यात येतील. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्रशासन) यांनी या प्रकरणी विनामूल्य माहिती पुरविण्याचे आदेश कशाच्या आधारे

दिले हे समजू शकत नाही. तसेच दिनांक ०७/०८/२००९ चा मूळ अर्ज किती तारखेस प्रापत झाला व अपिलार्थीना दिनांक २२/०९/२००९ चे पत्रानुसार रक्कम भरण्यास कळविल्यचे कोणत्या अर्जाला अनुसरून आहे हे स्पष्ट होत नाही. अपिलार्थी यांनी, अनावश्यक माहितीच्या प्रती पाठविल्याचा जो आरोप केला आहे त्या अनुषंगाने जन माहिती अधिकारी हे पाठविलेली माहिती दाखवू शकले नाहीत, तसेच त्याबाबतचा खुलासा करू शकले नाहीत.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व अपिलार्थी आणि उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असा निष्कर्ष काढावा लागतो की, अपिलार्थीना रक्कमेचा भरणा करणे बाबत विहित वेळेत कळविण्यात आलेले नाही. तसेच अपिलार्थीना विलंबाने माहिती पुरवून तत्कालिन जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन सहाय्यक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी (श्री बी.एस.मोरे) यांचेवर अधिनियमाचे कलम २०(१) नुसार रुपये १५,०००/- ची शास्ती का लादण्यात येऊ नये याबाबतचा खुलासा त्यांनी हा आदेश प्राप्त होताच आयोगाकडे ३० दिवसात थेट सादर करावा. विहित वेळेत खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काही म्हणणे नाही असे गृहित धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

उपआयुक्त (प्रशासन), दुग्य व्यवसाय विकास विभाग, वरळी, मुंबई यांना असे आदेशित करण्यात येते की, अपिलार्थीना देण्यात आलेली माहिती त्यांनी तपासावी व प्रत्यक्षात देण्यात आलेली माहिती जर अपूर्ण असेल तर उर्वरित माहिती त्यांना तातडीने विनामूल्य पुरवावी. उपआयुक्त (प्रशासन) यांनी दिनांक २५ मार्च २०११ पर्यंत औरंगाबाद येथील कार्यालयात समक्ष येऊन अपूर्ण माहिती दिली काय तसेच अनावश्यक माहिती दिली काय याबाबतची तपासणी करून वरीलप्रमाणे पूर्तता करावी व आयोगाकडेही अहवाल सादर करावा. वास्तविक पाहता प्रथम अपिलाच्या सुनावणीच्या वेळेस प्रथम अपिलीय अधिकारी (श्री नि.अ.गायकवाड) यांनी या बाबी तपासणे आवश्यक होते. उपआयुक्त (प्रशासन) यांनीही माहिती अधिकार अधिनियमातील हे प्रकरण काळजीपूर्वक हाताळले नाही असे दिसून येते त्यामुळे आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास विभाग, वरळी, मुंबई यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, त्यांनी प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबाबत नोंद घ्यावी.

सीआर - ५५

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २९/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २९/०७/२००९ नुसार माहिती अधिकारी तथा उप आयुक्त (प्रशासन), दुग्धव्यवसाय विकास कार्यालय, वरळी, मुंबई यांचेकडून २००३ ते २००९ या कालावधीतील अर्जासोबत जोडलेल्या अनुकंपाखालील सेवाजेष्टा यादीतील नेमणूका देण्यात आलेल्या उमेदवारांच्या पत्राच्या सत्यप्रती आणि अजून किती उमेदवारांना आदेश देणे बाकी आहेत याबाबतची माहिती मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक १५/१०/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी आयुक्त, दुग्धव्यवसाय विकास यांचे कार्यालय, वरळी, मुंबई यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी हया उपस्थित आहेत. त्यांनी त्यांचे लेखी निवेदन दाखल केले व असा युक्तीवाद केला की, दिनांक ०९/०९/२००९ रोजी औरंगाबाद कार्यालयात त्या माहिती घेण्यास गेल्या असता माहिती देण्यास नकार दिला. प्रथम अपिलाच्या सुनावणी आदेशानुसार ५ महिने ११ दिवसांनी माहिती दिली, खोटी व दिशाभूल करणारी माहिती दिली आहे. तरी संबंधितांविरुद्ध विभागीय चौकशी लावून दंडात्मक कार्यवाही करावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, औरंगाबाद यांनी असा युक्तीवाद केला की, जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक आयुक्त (प्रशासन) दुग्धव्यवसाय विकास विभाग, वरळी यांनी अपिलार्थीचा अर्ज त्यांचे पत्र दिनांक ३१/०८/२००९ नुसार औरंगाबाद कार्यालयाकडे वर्ग केला व मागितलेली माहिती त्यांच्या स्तरावरून अर्जदारास परस्पर देण्याची सूचना दिली. या पत्राची प्रत अपिलार्थीना देऊन औरंगाबाद कार्यालयाशी संपर्क साधण्याबाबत कळविले. त्यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, प्रथम अपिलाच्या सुनावणीनंतर सहाय्यक माहिती अधिकारी, प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास कार्यालय, औरंगाबाद यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १२/०९/२०१० नुसार अपिलार्थीना माहिती पुरविली. अपिलार्थीना कोणती माहिती पुरविली त्या संदर्भात विद्यमान जन माहिती अधिकारी खुलासा करू शकले नाहीत. त्यांनी पुरविलेल्या माहितीची प्रत सोबत आणली नसल्याने ती तपासणे शक्य झाले नाही, तरी अपिलार्थीनी युक्तीवादा दरम्यान माहितीतील ज्या त्रुटी निर्दर्शनास आणल्या आहेत त्याची तपासणी उप आयुक्त (प्रशासन) यांनी औरंगाबाद कार्यालयात उपस्थित राहून दिनांक २५/०३/२०११ च्या आत करावी आणि माहितीत ज्या त्रुटी आहेत त्याबाबतचा उचित खुलासा रजिस्टर पोस्टाने अपिलार्थीना करावा. अपिलार्थी जर औरंगाबाद येथे दिनांक कळवून उपस्थित राहिल्यास त्यांच्या समक्ष ही तपासणी करण्यात येईल असे उप आयुक्त (प्रशासन) यांनी सांगितले. विद्यमान सहाय्यक दुग्ध विकास

अधिकारी तसेच विद्यमान उप आयुक्त (प्रशासन) हे सर्व कागदपत्रांसहीत व पुरेशा तयारीनिशी उपस्थित न राहिल्याने अपिलार्थीच्या विविध प्रश्नांवर ते समर्पक उत्तर देवू शकले नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबाबत आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास विभाग वरळी, मुंबई यांनी उचित नोंद घ्यावी अशी त्यांना शिफारस करण्यात येत आहे. यासाठी या आदेशाची एक प्रत आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास विभाग वरळी, मुंबई यांना देण्यात यावी.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन सहाय्यक दुग्ध विकास अधिकारी (श्री. बी. एस. मोरे) यांनी अपिलार्थीना ब-याच विलंबाने माहिती पुरविली आहे. त्यामुळे त्यांनी अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार ते शास्तीस पात्र होत आहेत. तरी त्यांच्यावर रुपये १५,०००/- शास्ती का लादण्यात येऊ नये याबाबतचा खुलासा त्यांनी हे आदेश प्राप्त होताच ३० दिवसात थेट आयोगाकडे सादर करावा. विहीत मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काही म्हणणे नाही असे गृहित धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

उपरोक्त तिन्ही प्रकरणांमध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीशी पत्रव्यवहार केलेला दिसून येत नाही. तर सहाय्यक माहिती अधिकारी यांनी पत्रव्यवहार केलेला आहे. अधिनियमातील तरतूदीनुसार जन माहिती अधिकारी यांच्यावर माहिती पुरविण्याची जबाबदारी आहे. त्यामुळे तत्कालिन व विद्यमान जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमाच्या तरतूदीचे उल्लंघन केले आहे या अनुषंगाने संबंधितांवर यथायोग्य कारवाई करण्याबाबत आयुक्त, दुग्धव्यवसाय विकास विभाग, महाराष्ट्र राज्य, वरळी, मुंबई यांना शिफारस करण्यात येत आहे.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेली तीन द्वितीय अपीले अंशात: मान्य करण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक ५३/२०१०, ५४/२०१० व ५५/२०१० अंशात: मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन सहाय्यक दुग्धव्यवसाय अधिकारी (श्री. बी.एस.मोरे) यांनी अपिलार्थीच्या मूळ अर्जास विहित वेळेत प्रतिसाद न देऊन / उत्तर न देऊन अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम २० (१) नुसार ते शास्तीस पात्र होत आहेत. तरी त्यांच्यावर वरील प्रत्येक

प्रकरणी रुपये १५,०००/- ची शास्ती का लादण्यात येऊ नये याबाबतचा खुलासा त्यांनी हे आदेश प्राप्त होताच ३० दिवसात थेट आयोगाकडे सादर करावा. विहीत वेळेत त्यांचा खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काही म्हणणे नाही असे गृहित धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

नाशिक

दिनांक

०८-०३-२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्रीमती रत्नमाला सुरेश बोरसे, स्मृती हौसिंग सोसायटी, आगकर मळा, स्टेशनरोड, अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्रशासन) दुग्धव्यवसाय विकास विभाग, वरळी, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास विभाग, वरळी, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार

अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/३९/२०१०

निर्णय दिनांक ०८-०३-२०११

१ सौ.सुलोचना लक्ष्मण कोलहे,
इंदिरा नगर, मु.पो.ता.कोपरगांव,
जि.अहमदनगर.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
परिमंडल अधिकारी "क" विभाग,
शिवाजी नगर, धान्य गोदाम आवार, पुणे.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
सहा.अन्नधान्य वितरण अधिकारी, पुणे.

: प्रतिवादी : उपस्थित

अनुपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक
२३/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा
मूळ अर्ज दिनांक ०७/१२/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा परिमंडल अधिकारी "क"
विभाग, शिवाजी नगर, धान्य गोदाम आवार, पुणे यांचेकडून कोथरुड मतदार संघातील रामराजे
कचेश्वर तुळशीबागवाले, मोहिनीराज रामराजे तुळशीबागवाले, देवेंद्र रामराजे तुळशीबागवाले यांचे
रेशनकार्ड व इतर एकूण बाबत ५ मुद्यांवर माहिती मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने
अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक ०७/०१/२०१० नुसार अपिलीय अधिकारी तथा उप
जिल्हाधिकारी अन्नधान्य वितरण कार्यालय, पुणे यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन परिमंडल अधिकारी "क"
विभाग यांनी असा युक्तीवाद केला की, या प्रकरणात सौ.सुलोचना लक्ष्मण कोलहे याच
अपिलार्थीच्या अर्जावर दिनांक ०९/०२/२०११ रोजी आयोगासमोर सुनावणी झाली आहे. अपिलार्थी
यांनी त्या प्रकरणामध्ये त्यांचा अर्ज दिनांक ०७/१२/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा
सहाय्यक अन्नधान्य वितरण अधिकारी, पुणे यांच्याकडून माहिती मागितली होती. त्यांनी ही माहिती

या कार्यालयाच्या म्हणजेच परिमंडल अधिकारी "क" विभाग यांच्या कार्यालयातील असल्यामुळे त्या अर्जाची प्रत त्यांच्या कार्यालयाकडे पाठविली होती. त्या सुनावणीच्या वेळी विद्यमान जन माहिती अधिकारी यांनी युक्तीवाद करून सर्व कागदपत्रे पुरविली आहेत. त्या वेळी सुनावणीमध्ये दिलेल्या आदेशाप्रमाणे श्री. रामराजे कचेश्वर तुळशीबागवाले यांचे सन १९९९ रोजी रद्द झालेल्या शिधापत्रिकेची छायांकित प्रत अपिलार्थी यांना त्यांचे पत्र दिनांक १०/०२/२०११ नुसार रजिष्टर पोस्टाने पुरविली आहे व हे पत्र अपिलार्थींना मिळाल्याबाबतची दुरध्वनीवरून खात्री करण्यात आली आहे. अशाप्रकारे अपिलार्थींना आवश्यक ती माहिती पुरविण्यात आलेली आहे. तत्कालिन जन माहिती अधिकारी यांनी पुढ असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थींना त्या वेळेस माहिती पुरविणे शक्य झाले नाही. कारण त्यांच्या कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रातील शिधा पत्रिका देत असतांना जेव्हा शिधा पत्रिका दिल्या जातात त्यावेळी त्याची नोंद कार्यालयाच्या संदर्भ रजिष्टरमध्ये जरी घेतली जात असली तरी कोथरुड विभागाची लोकसंख्या साधारणतः ३ लाख आहे व सदर भागात एकूण ११५ स्वस्त धान्य दुकानदारांची रेशन कार्ड रजिष्टर केशरी/शुभ्र/बीपीएल/अंत्योदय या स्वरूपात आहेत. त्यामुळे अर्जात नमूद व्यक्तींना कार्ड दिले किंवा कसे ? याची माहिती कार्यालयात उपलब्ध नव्हती. अर्जदार यांनी शिधा पत्रिकांचा प्रकार, दुकानाचे नंबर अथवा कार्ड दिल्याची तारीख इत्यादी नमूद केले असते तर अर्जदार यांना माहिती उपलब्ध करून देणे सोयीचे झाले असते. त्यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अपिलाच्या सुनावणीची नोटीस प्राप्त झाल्यानंतर विद्यमान जन माहिती अधिकारी यांनी इन्स्पेक्टर या नात्याने गRह चौकशी केली तेव्हा त्यांचे असे निर्दशनास आले की, अपिलार्थींना दिलेले जुने शुभ्रकार्ड १९९९ मध्ये रद्द करण्यात आले आहे. व तदनंतर अर्जात नमूद केलेल्या तुळशीबागवाले यांना पुन्हा रेशनकार्ड देण्यात आलेले नाही. त्यामुळे संबंधितांच्या नावाची रजिष्टरमध्ये नोंद नाही. त्यांनी संबंधितांकडून रेशन कार्ड प्राप्त केले असल्याने तदनंतर अपिलार्थींना रेशन कार्डाची झेरॉक्स प्रत पुरविली आहे. त्यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, प्रथम अपिलाचा आदेश अपिलार्थींना रजिष्टर पोस्टाने पाठविण्यात आला आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच तत्कालिन जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद लक्षात घेता असे दिसून येते की, तत्कालिन जन माहिती अधिकारी यांचा माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ करण्याचा उद्देश नाही. तथापि अपिलार्थींनी माहिती मागितली तेव्हा,

अर्जात नमूद श्री तुळशीबागवाले यांचे कार्ड रद्द झाले असल्याने माहिती पुरविणे शक्य झाले नाही,
कारण ती माहिती त्यांचे कार्यालयात उपलब्ध नव्हती.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन
खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र. ३९/२०१० निकाली काढण्यात येत आहेत.

नाशिक

दिनांक ०८-०३-२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ सौ.सुलोचना लक्ष्मण कोल्हे, इंदिरा नगर, मु.पो.ता.कोपरगांव, जि.अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा परिमंडल अधिकारी "क" विभाग, शिवाजी नगर, धान्य गोदाम आवार, पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहा.अन्नधान्य वितरण अधिकारी, पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/५१
निर्णय दिनांक ८- ३-२०११

१ श्री.पटेकर रविंद्र भिवाजी : अपिलार्थी : अनुपस्थित
शितल कॉलनी ,नगर कल्याण रोड,
शिवाजी नगर, अहमदनगर

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : अनुपस्थित
उपशिक्षणाधिकारी, माध्यमिक शिक्षण विभाग,
जिल्हा परिषद, अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),
जिल्हा परिषद, अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २६/०३/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि. १४/१२/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी माध्यमिक शिक्षण विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांचेकडून २००२-२००३ ते ५ जानेवार २०१० अखेर रयत शिक्षण संस्था, सातारा संचलीत, अहमदनगर जिल्ह्यामध्ये ए.टी.डी. शिक्षकांना ए.एम. वेतन श्रेणीत दिलेल्या मान्यते संदर्भात एकूण ५ मुद्द्यांवर माहिती मागीतलेली आहे. माहिती प्राप्त झाली नाही या कारणासाठी अपिलार्थी यांनी त्याचा अर्ज दि. १६/१/२०१० नुसार अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक विभाग) जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी असा युक्तीवाद केला की, जन माहिती अधिकारी तथा उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दि. ६/१/२०१० नुसार इन्सपेक्टर रयत शिक्षण संस्था, उत्तर विभाग, अहमदनगर यांनी असे कळविले की सदर अर्जानुसार मागणी केलेली माहिती संस्थेशी/शाळेशी निगडीत असल्याने अर्जदारास नियमानुसार मुदतीत

माहिती पुरविण्यात यावी व या पत्राची प्रत अपिलार्थी यांना दिली. इन्सपेक्टर रयत शिक्षण संस्था, अहमदनगर यांनी या प्रकरणी त्यांचे पत्र दि. १६/१/२०१० नुसार संस्थेच्या सातारा मुख्यालयाकडे मार्गदर्शनाची विनंती केली. या पत्रात दिनांक १४/१२/२००९ चा अर्ज त्यांचे कार्यालयास दिनांक ११/०१/२०१० रोजी प्राप्त झाल्याचे नमूद केले आहे व या पत्राची प्रत अपिलार्थी यांना दिली आहे. माहिती अधिकारी रयत शिक्षण संस्था, सातारा यांनी पत्र दि. २६/२/२०१० नुसार इन्सपेक्टर रयत शिक्षण संस्था, अहमदनगर यांना संस्थेशी संबंधीत मुद्दा क्र. २ व ५ ची माहिती पाठविली. सर्व पाच ही मुद्द्यांची एकत्रीत माहिती अपिलार्थी यांना अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांनी त्यांचे पत्र दि. ९/३/२०१० नुसार पाठविली.

अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी, माध्यमिक यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, प्रथम अपील अर्जावर दि. ३/३/२०१० रोजी सुनावणी घेण्यात आली व त्यावेळी जन माहिती अधिकारी, रयत शिक्षण संस्था यांनी मुद्दा क्र.१,२,३ व ५ ची माहिती सोबत आणली होती तथापि अपिलार्थी उपस्थित नसल्याने ती माहिती त्यांना पुरविता आली नाही. मुद्दा क्र. ४ ची माहिती शिक्षणाधिकारी कार्यालयाशी निगडीत आहे. अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी, माध्यमिक यांनी प्रथम अपीलाची सुनावाणी झाल्यानंतर आदेश निर्गमित केले नसल्याचे मान्य केले. तथापि त्यांचे पत्र दिनांक ०९/०३/२०१० नुसार एकत्रित माहिती अपिलार्थीना पुरविली आहे. अधिनियमातील कलम १९(१) नुसार भविष्यात आदेश निर्गमित केले जातील हे काळजीपूर्वक पाहण्याच्या सुचना अपिलीय अधिकारी यांना देण्यात आल्यात. अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी यांनी त्यांचा फॅक्स दि. ७/३/२०११ नुसार आयुक्तास उद्देशून लिहिलेल्या पत्रात असे नमूद केले आहे की, त्यांना सर्व माहिती उपलब्ध करून दिलेली आहे सबब त्यांचे अपील निकाली काढण्याची विनंती केली आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, शिक्षणाकधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांनी मागीतलेल्या माहिती पैकी काही माहिती रयत शिक्षण संस्थेच्या सातारा मुख्यालयाकडे, काही माहिती रयत शिक्षण संस्थेच्या अहमदनगर कार्यालयाकडे व काही माहिती शिक्षणाधिकारी यांच्या कार्यालयाकडे उपलब्ध होती त्यामुळे ती माहिती देण्यास काहीसा विलंब झाला आहे परंतु

एकंदरीतपणे माहिती देण्यास टाळाटाळ करण्याचा उद्देश दिसून येत नाही. तसेच अपिलार्थी यांनी फॅक्सद्वारे अपील निकाली काढण्याची विनंती केलेली आहे.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.५१/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

०८/०३/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री.पटेकर रविंद्र भिवाजी, शितल कॉलनी, नगर कल्याण रोड, शिवाजीनगर अहमदनगर
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उपशिक्षणाधिकारी, माध्यमिक शिक्षण विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/ १९६
निर्णय दिनांक २३-०३-२०११

१ श्री.नरेंद्र छबीलदास बागुल
४३, रामचंद्र नगर, पारोळा रोड,
धुळे, जि. धुळे.

: अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
वनक्षेत्रपाल, अक्कलकुवा,
जि.नंदूरबार

: प्रतिवादी : उपस्थित

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
सहायक वन संरक्षक (जंकास)
मेवासी वन विभाग, तळोदा.

: उपस्थित

त्रयस्थ पक्ष :- सौ.सुरेखा गुलाबसिंग वळवी उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २८/०५/२०१० रोजीचे दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. २७/०८/२००९ नुसार सहाय्यक जन माहिती अधिकारी तथा वनक्षेत्रपाल, अक्कलकुवा, जि.नंदूरबार यांचेकडून पुढीलप्रमाणे माहिती मागीतली आहे. त्यांनी दि.२१/०७/२००९ रोजी त्यांच्या कार्यालयातील सेवारत सौ.सुरेखा गुलाबसिंग वळवी यांचेबाबत दिलेल्या अर्जावर काय कार्यवाही केली याबाबतच्या अहवालाची प्रत मागीतली आहे. आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रांवरुन असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी तथा वनक्षेत्रपाल, अक्कलकुवा यांनी त्यांचे पत्र दि.१५/०९/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना माहिती पुरविली. या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.३०/११/२००९ नुसार मुख्य वनसंरक्षक, वन विभाग, नंदूरबार यांचेकडे "दिलेली माहिती चुकीची, दिशाभूल करणारी आहे" असे कारण नमूद करून प्रथम अपील दाखल केले. या प्रकरणी अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक वनसंरक्षक (जंकास) मेवासी

वन विभाग, तळोदा यांनी दि.२४/०२/२०१० रोजी सुनावणी घेवून असे आदेश पारीत केले की, जन माहिती अधिकारी तथा वनक्षेत्रपाल, अक्कलकुवा यांनी दि.१२/०३/२०१० पर्यंत माहिती विनामूल्य द्यावी. या निर्णयात असे नमूद केले आहे की, संबंधीत माहिती अधिकारी यांनी अर्जदारास माहिती पोटी रु.२७ चा भरणा करण्यासाठी दि.१९/०९/२००९ रोजी कळविले होते. अर्जदाराने रकमेचा भरणा केलेले चलन प्रथम सुनावणीच्या वेळी समक्ष दाखविल्यानंतर जन माहिती अधिकारी यांनी पत्र दि.०३/११/२००९ अन्वये अर्जदारास माहिती दिली आहे. त्या सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी यांचे म्हणणे होते की, त्यांना मोघम स्वरूपात उत्तर पाठविलेले आहे.

आज सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी व त्रयस्थ पक्ष म्हणून सौ.सुरेखा वळवी उपस्थित आहेत. तथापि, अपिलार्थी यांनी त्रयस्थ पक्ष सौ.सुरेखा वळवी यांच्या उपस्थित राहण्यास हरकत घेतली व तसे लेखी निवेदन दिले. त्यांचे असे म्हणणे होते की, त्यांची तक्रार जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे कर्तव्य पार न पाडल्यामुळे व त्यांनी मागीतलेली माहिती न पुरविल्यामुळे आहे व त्रयस्थ पक्षाचा या बाबीशी संबंध नाही. अपिलार्थी यांची विनंती मान्य करून त्रयस्थ पक्षास उपस्थित राहण्याची परवानगी नाकारण्यात आली. अपिलार्थी यांनी असा युक्तिवाद केला की, जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना दिलेले उत्तर मोघम स्वरूपाचे आहे. त्यांना असे कळविले आहे की, सौ.सुरेखा वळवी, लेखापाल यांची वैद्यकीय तपासणी करण्याबाबतच्या मागणीला अनुसरुन, शासकीय कर्मचा-याची वैद्यकीय तपासणी करण्याची आवश्यकता नाही, तसेच संदर्भीत पत्रातील आशयावरुन त्यांचा वाद हा वैयक्तिक स्वरूपाचा आहे असे दिसते. त्यांनी पुढे असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थी यांचा दि.२१ जुलै २००९ चा तक्रार अर्ज हा सौ.सुरेखा गुलाबसिंग वळवी या शारीरिक व मानसिक दृष्ट्या सक्षम असल्याबाबत योग्य त्या चाचणी व तपासणी करून आवश्यक ते प्रमाणपत्र प्राप्त करून घ्यावे अशा मागणीबाबतचा आहे. तथापि, सौ.वळवी या त्यांच्या कार्यालयात जबाबदारीने काम पार पाडीत आहेत. तसेच त्या अक्कलकुवा वनक्षेत्र कार्यालयात हजर झाल्यापासून त्यांचे काम प्रशासकीय दृष्ट्या योग्य प्रकारे करीत असल्याचे दिसून येत आहे. तसेच सौ.वळवी या मानसिक दृष्ट्या देखील प्रशासकीय कामास सक्षम असल्याचे दिसून येत आहे. त्यांनी पुढे असे सांगितले की अपिलार्थी यांना पत्र दि.०३/११/२००९ अन्वये पुरविलेल्या माहिती सोबत सहपत्रे जोडणे अनावधानाने राहून गेले होते. प्रथम अपिलाच्या निर्णयानंतर सदरहू चौकशीची कागदपत्रे सहपत्रे दि.१२/०३/२०१० पर्यंत अपिलार्थी यांना पुरविण्याचे सुनावणी दरम्यान मान्य करण्यात आले होते. त्याप्रमाणे त्यांचे पत्र दि.०९/०३/२०१० नुसार अपिलार्थी यांना पुनश्च माहिती व सहपत्रे पुरविली आहेत. यामध्येच सहपत्रे म्हणून त्यांनी संबंधीत लेखापाल सौ.सुरेखा वळवी यांचे

स्पष्टीकरण जोडलेले आहे. हे पत्र त्यांनी यु.पी.सी. ने पाठविले असून त्या प्रीत्यर्थ दि.११/०३/२०१० रोजीच्या पोस्टाच्या दाखल्याची प्रत सादर केली आहे. तसेच जावक नोंदवहीची झेरॉक्स प्रत दाखल केली आहे. अपिलार्थी यांना हे पत्र दाखविले असता ते प्राप्त न झाल्याचे त्यांनी सांगीतले व आज हे पत्र समक्ष स्विकारण्याएवजी रजिस्टर पोस्टाने पाठविण्याची विनंती केली. जन माहिती अधिकारी यांनी हे पत्र व त्याची सहपत्रे रजिस्टर पोस्टाने ८ दिवसात पाठविण्याचे मान्य केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा सहायक वनसंरक्षक, मेवासी वन विभाग, तळोदा यांनी असा युक्तिवाद केला की, एखाद्या बाहेरील व्यक्तीच्या विनंतीवरून शासकीय कर्मचा-याची वैद्यकीय तपासणी करण्याची शासन नियमात तरतूद नाही. तसेच सौ.सुरेखा वळवी यांचे कार्यालयीन काम चांगल्या प्रकारचे असून त्या मानसिक दृष्ट्या सक्षम आहेत.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच अपिलार्थी आणि उत्तरवादी यांचा युक्तिवाद पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना त्यांनी मागणी केलेली माहिती पुरविलेली आहे आणि अपिलार्थी यांचा चुकीची माहिती दिल्याचा युक्तिवाद मान्य होण्यासारखा नाही. उत्तरवादी यांचा युक्तिवाद स्वीकारार्ह दिसून येतो. अपिलार्थी यांची अशी अपेक्षा दिसते की, सौ.सुरेखा वळवी या शारीरिक व मानसिक दृष्ट्या सक्षम असल्याबाबत योग्य त्या तपासण्या करण्याचे आयोगाने आदेशीत करावे. तथापि, ही बाब आयोगाच्या कक्षेत येत नाही. आवश्यकता वाटल्यास अपिलार्थी हे याबाबत वन खात्याच्या वरिष्ठांकडे स्वतंत्रपणे त्यांचे म्हणणे सादर करु शकतात.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.१९६/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक २३-०३-२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

१ श्री.नरेंद्र छबीलदास बागुल, ४३, रामचंद्र नगर, पारोळा रोड, धुळे, जि. धुळे.

- २ जन माहिती अधिकारी तथा वनक्षेत्रपाल, अक्कलकुवा, जि.नंदूरबार यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहायक वनसंरक्षक (जकास) मेवासी वनविभाग, तळोदा यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती